

LIETUVOS ŪKININKŲ SĄJUNGA

XXXII-ojo SUVAŽIAVIMO REZOLIUCIJA

2020 m. gruodžio 10 d.

Lietuvos ūkininkų sąjungos suvažiavimo dalyviai, vertindami susidariusią situaciją šalies žemės ūkyje, ES ambicijas iškeltas Žaliojo kursu, strategijomis “Nuo lauko iki stalo” ir “Bioįvairovės strategija”, ES Parlamento, Tarybos ir Komisijos pozicijas dėl BŽŪP 2023-2027 m. laikotarpiui, LR Nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano užmojus, o taip pat Lietuvos politikų išankstinį nusistatymą prieš žemės ūkį ir su žiniasklaidos pagalba kuriamą neigiamą ūkininkų įvaizdį, kad Lietuvos žemdirbiai – teršėjai, kreipiasi į atsakingų Lietuvos Respublikos institucijų vadovus ir reikalauja nedelsiant imtis priemonių sprendžiant šias problemas:

1. DĖL BŽŪP IR KLIMATO KAITOS POLITIKOS:

1.1. ES derybose dėl Daugiametės finansinės programos neužtikrinus:

- kad tiesioginės išmokos Lietuvos ūkininkams jau nuo 2021 m. siektų 100 proc. ES vidurkio be jokių pereinamųjų laikotarpių, o ne palaiptinai judėtų tik iki 90 proc. vidurkio;
- kad mūsų ūkininkų išmoka už klimatui ir aplinkai naudingas praktikas būtų prilyginta vidutinei ES išmokai už tokios pat paskirties praktiką,

REIKALAUJAME užtikrinti, kad Lietuvos ūkininkai nebūtų verčiami 100 proc. įgyvendinti griežčiausius aplinkosaugos reikalavimus naujojoje BŽŪP. Esant mažesniai Tiesioginių išmokų fondui, lyginant su ES vidurkiu, reikalavimai gauti išmokas turi būti proporcingai mažesni.

1.2. Kol nėra atliktų ES Komisijos pasiūlytų „Žaliojo kurso“ strategijų “Nuo lauko iki stalo” ir “Biologinės įvairovės” poveikio vertinimo analizių ir išvadų, **NESUTINKAME** su ES politinių reikalavimų perkėlimu į Lietuvos nacionalinį žemės ūkio ir kaimo plėtros strateginį planą:

- atidėti 10 proc. žemės ūkio paskirties žemės,
- sumažinti 20 proc. cheminių trąšų ir 50 proc. pesticidų naudojimą,
- padidinti 25 proc. ekologinės gamybos dalį,
- sumažinti 50 proc. antimikrobinių vaistų gyvuliams naudojimą.

Lietuvoje neturime apskaitos duomenų ir jų analizės, nuo ko būtų galima skaičiuoti sunaudojamų pesticidų ir trąšų kiekio mažinimą. Kiekvienas naujas įpareigojimas turi turėti mokslinį pagrindimą ir jį turi lydėti alternatyvių priemonių katalogas bei adekvačių skatinimų rinkinys, kuris garantuotų, kad keliamų reikalavimų vykdymas nesukels rizikos ūkininkui prarasti pajamas, garantuojamas BŽŪP ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 39 straipsnyje.

1.3. **PRAŠOME** skaidrumo ir atvirumo rengiant Lietuvos nacionalinį žemės ūkio ir kaimo plėtros strateginį planą naujam finansiniam periodui ir nedirbtinų konsultacijų su ūkininkais-praktikais įsiklausant į jų pastabas. Prašome sudaryti sąlygas susipažinti su Europos Komisijos pastabomis ir siūlymais Lietuvai, o taip pat ir su ministerijų atsakymais Europos Komisijai kaip įmanoma ankstyvesnėje derinimų stadijoje, kad galėtume laiku įvertinti tų siūlymų logiką ir galimą įtaką ūkininkavimo praktikai.

- 1.4. REIKALAUJAME**, kad jei LR Nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plane (NEKSP) atskiriems ūkio sektoriams numatyta vienoda dalinami sumažinti ŠESD emisijas, tolygiai vienodomis dalimis tarp sektorių turi būti padalintas ir šiam tikslui pasiekti skiriamas fondas.
- 1.5. REIKLAUJAME**, kad visos priemonės ir visi fondai (Klimato kaitos programos, ekonomikos gaivinimo, Žemės ūkio ir kaimo plėtros ar kt.), skiriami tiems patiems tikslams pasiekti, būtų naudojami plačia apimtimi, t.y. turi būti vienodai prieinami visiems ūkininkų ūkiams, nepriklausomai nuo jų specializacijos ar dydžio, nes visų jų pečius yra užgulusi sunki našta – prisitaikyti prie rinkų svyravimų ir atremti dėl klimato kaitos kylančius iššūkius, reikalaujanti didelių investicijų, kurių nepadengia pagamintų produktų kainos.

2. DĖL MOKESČIU ŪKININKAMS:

- 2.1. NEPRITARIAME** siūlymui didinti dyzelinio kuro, naudojamo žemės ūkio produktams gaminti, akcizo tarifą tol, kol to neįpareigoja daryti ES teisė, kuri šiuo metu leidžia daugumai ES šalių žemės ūkio verslui taikyti jį mažesnę. Padidinus akcizą Lietuvoje būtų iškraipomos konkurencinės sąlygos, kurios bendrojoje ES rinkoje ir taip yra pakankamai nepalankios Lietuvos žemės ūkio produkcijos gamintojams dėl nevienodų tiesioginių išmokų.
- 2.2. SIŪLOME** mažinti PVM maisto produktams. Pasiūlymo taip ir nepavyksta Lietuvoje įgyvendinti, nors kaimyninės šalys tuo puikiausiai savo rinkoje naudojasi, priklausydamos tai pačiai ES bendrijai. Norime pabrėžti, jog didžiausia to nauda būtų ne gamintojui, o vartotojui, kuriam atpigėtų maisto produktai. Tačiau valstybė teisės aktais turi būti pajėgi sureguliuoti gamintojo-perdirbėjo-prekybininko uždarbio dalis.
- 2.3. SIŪLOME** sudaryti ir ūkininkams palankesnes sąlygas vykdyti investicinius projektus. Ūkininkai, skirtingai nei juridiniai asmenys, neturi teisės pasinaudoti Pelno mokesčio įstatymo numatyta lengvata – apmokestinamojo pelno sumažinimas dėl vykdomo investicinio projekto. Lengvata naudojasi žemės ūkio bendrovės ir kiti juridiniai asmenys, vykdanys technologinį atsinaujinimą. Jie turto įsigijimo išlaidų suma apmokestinamąjį pelną gali sumažinti ne daugiau kaip 100 proc. investicijų į technologinį atsinaujinimą vertės laikotarpyje iki 2023 m. Tokia lengvata juridiniai asmenys yra skatinami investuoti į pažangesnę techniką, mašinas ir įrengimus, o ūkininkai tokios lengvatos niekada neturėjo.
- 2.4. SIŪLOME** svarstyti ir ieškoti išeičių, kad ūkininkams taip pat būtų sudarytos sąlygos apmokestinamųjų pajamų sumažinimui, jeigu dalis ūkyje uždirbtų lėšų yra skiriama žemės įsigijimui. Ūkininkai, įsigyjantys žemę, negali šių išlaidų traukti į leidžiamus atskaitymus, nors išlaidos yra didelės.
- 2.5.** Šiuo metu ūkininkai VSD ir PSD įmokas moka nuo 90 proc. apmokestinamųjų pajamų. **SIŪLOME** sumažinti apmokestinamųjų pajamų lubas iki 70 proc., nes įmokos yra didelės, o ūkininkas savo ūkyje sukuria darbo vietą ne tik sau, savo šeimos nariams, bet ir samdomiems darbuotojams, už kuriuos moka visus su darbo santykiais susijusius mokesčius.
- 2.6. SIŪLOME** gyventojų pajamų mokesčiu (toliau - GPM) neapmokestinti jaunųjų ūkininkų pajamų iš žemės ūkio veiklos trejus metus nuo ūkininkavimo pradžios. Tai paskatintų žemės ūkio verslu užsiimti jaunos inovatyvius, gebančius kurti ir diegti inovacijas, žmones.
- 2.7. SIŪLOME** taikyti lengvatinį 5 proc. GMP tarifą ūkininkams, investuojantiems į MTEP (sąvoka, apimanti fundamentinius, taikomuosius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą). Tokia lengvata taikoma juridiniams asmenims. Siūloma taikyti tokią pačią MTEP investicijoms lengvatinio apmokestinimo metodiką kaip ir juridiniams asmenims. Tai skatins ūkininkus investuoti į mokslinę pažangą ir paskatins žemės ūkio verslo vystymąsi.

- 2.8. NEPRITARIAME** Mokesčio už aplinkos teršimą bei Mokesčių administravimo įstatymų pataisoms, kuriomis nuo 2021 m. nutarta apmokestinti ir žemės ūkyje naudojamą techniką. Nuo 2021 m. sausio 1 d. traktorių pirkėjai, registruodami savo pirkinį, privalės sumokėti vienkartinį minimalų 40 eurų mokestį už traktorių ar kitą žemės ūkio techniką, kurios variklio galia viršys 70 kW. Šis mokestis po 40 eurų didės su kiekvienais 19 kW, viršijančių 90 kW, ir pasieks maksimalų 600 eurų mokestį, kuris bus taikomas didesnės kaip 351 kW galios technikai. Nauja žemės ūkio technika ir taip atitinka griežtus ES reikalavimus ir yra gerokai mažiau tarši, o šis mokestis yra papildoma našta ūkiui, neturinti nieko bendra su taršos mažinimu.
- 2.9.** Nuo 2023 m. įsigalios Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo pataisos, pagal kurias patvirtinta nauja važiavimo keliais mokesčio apskaičiavimo tvarka. Mokestis bus imamas tik už važiavimą valstybinės reikšmės magistraliniais keliais, tačiau galės būti apmokestinami ir valstybiniai krašto bei rajoniniai keliai, jeigu vežėjai, vengdami mokesčio, rinksis juos. Žemdirbiai jau dabar skaičiuoja, kad važiavimo keliais išlaidos padidės 3,5- 4 kartus, o tai yra tikrai netiesioginis ir per didelis žemės ūkio produkcijos apmokestinimas, kurį pajus visi vartotojai. **SIŪLOME** persvarstyti Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo pataisas ir rasti visas puses tenkinantį optimalų sprendimą. Tvarka nuo 2023 metų įsigalios visose Europos Sąjungos valstybėse, tačiau dėl mokesčio dydžio palikta apsispręsti pačioms valstybėms.

3. DĖL MELIORACIJOS:

- 3.1. RAGINAME** atsakingas institucijas nedelsiant sukurti tokią sistemą ir teisinį reguliavimą, kurie būtų objektyviai teisingi visų žemės savininkų ir kitų melioracijos naudotojų (miškai, keliai, geležinkeliai, gyvenvietės, miestai ir kt.) atžvilgiu, kad visi melioracijos grioviai 100 proc. būtų valomi ir šienaujami. Dabartinė galiojanti tvarka yra ydinga, kadangi griovių priežiūra yra priskirta išskirtinai tik žemės savininkams, kurių sklypuose pastarieji yra, nors melioracijos griovys – bendro naudojimo objektas, todėl yra pagrindas keisti dabartinę sistemą ir teisinį reguliavimą. Tai turi būti sprendžiama nedelsiant.
- 3.2. RAGINAME** sudaryti sąlygas ūkininkams ir/ar jų grupėms įsigyti melioracijos sistemų priežiūros ir remonto darbams atlikti reikalingą techniką su ES parama. Valstybė šiandien nėra pajėgi atlikti visus smulkesnius melioracijos remonto ir priežiūros darbus. Turėdami galimybes ūkininkai patys galėtų prisidėti prižiūrėdami drenažą savo laukuose.
- 3.3. SIŪLOME**, kad visi žemės savininkai būtų raginami ir jiems būtų sudarytos galimybės išklaustyti nemokamus kursus apie jų valdomoje žemėje esančias melioracijos sistemas. Mokymai turėtų vykti visose savivaldybėse pasitelkus kvalifikuotus melioracijos specialistus.
- 3.4.** Kadangi melioracijos sistema yra bendra ir dažnu atveju viena sistemos šaka apima keletą ar daugiau savininkų sklypų, todėl kartais susidaro situacija, jog dėl gedimo viename sklype, nukenčia kiti ar kitas sklypas, tačiau sklypo savininkas, kuriame yra gedimas jo nešalina. Tokioms situacijoms spręsti, kuomet vamzdelių diametras mažesnis nei 12,5 cm **RAGINAME** parengti teisės aktus, kurie įpareigotų žemės savininką, kurio sklype yra gedimas, jį šalinti, o jam to nepadarius per nustatytą terminą, Valstybė organizuotų remonto darbus, už kurių išlaidas privalomai atlyginti turėtų žemės savininkas, kurio sklype pašalintas gedimas.
- 3.5. PRAŠOME** skirti pakankamai lėšų avarinės būklės griovių atstatymui, bei rinktuvų, didesnių kaip 12,5 cm, gedimų šalinimui. Nedidelių darbų pirkimą leisti vykdyti supaprastintu būdu be konkurso (darbų vertė iki 10 000 Eur).

4. DĖL ŽEMĖS ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖS ISIGIJIMO ĮSTATYMO

- 4.1. **SIŪLOME** atlikti kompleksinį visos teisinės bazės, reguliuojančios žemės įsigijimo procesą, patikrinimą ir koregavimą, nes tik taip pavyks rasti tinkamus sprendimus, apginant Lietuvos viešąjį interesą ir užtikrinant žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo apribojimų įteisinimą, kad šie užkirstų kelią Lietuvos žemės ūkio paskirties žemei tapti spekuliacinio objekto.
- 4.2. **REIKALAUJAME**, kad akcinėms bendrovėms, įsigyjančioms žemės ūkio paskirties žemę, būtų taikomi tokie pat reikalavimai, kaip ir kitiems juridiniams asmenims. Nuosavos žemės ūkio paskirties žemės tiek fizinis, tiek juridinis asmuo negali turėti daugiau nei 500 ha.
- 4.3. **PRAŠOME** Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo (NR. IX-1314) 3 straipsnio papildomo platesnio ir tuo pačiu konkretaus išaiškinimo ta apimtimi, kiek tai susiję su susietų fizinių bei juridinių asmenų sąvokos apibrėžimu, nepaliekant vietos galimoms teisinėms interpretacijoms ir užtikrinti įstatymo nuostatų taikymo principingumą praktikoje. Taip pat prašome pakeisti minėto įstatymo 3 straipsnio 9 dalį taip, kad joje būtų nustatytas ne žemės pirkėjo deklaracijos pateikimas, bet imperatyviai įtvirtinta pareiga asmeniui, pageidaujanti įsigyti žemės ūkio paskirties žemę, pateikti VĮ „Registru centras“ išduotą pažymą apie nuosavybės teise valdomą žemę ir susijusių asmenų, pagal šį įstatymą, nuosavybės teise valdomą žemę. Notaras turėtų turėti teisę pareikalauti tokios pažymos tiesiai iš VĮ „Registru centras“. Šis pakeitimas būtinas dėl to, jog tik oficiali VĮ „Registru centras“ pažyma gali patvirtinti, kad, sudarant žemės sklypo perleidimo sandorį, asmens ir su juo susijusių asmenų turimos žemės plotas neviršys didžiausio žemės ūkio paskirties žemės ploto dydžio. Atkreiptinas dėmesys, kad iki šiol niekas nevykdo pastarųjų deklaracijų ir jose pateiktų duomenų tikrinimo, todėl piktnaudžiaujama įsigyjant daugiau žemės nei leidžia įstatymas. **REIKALAUJAME**, jog įstatymo 3 straipsnyje nustatytos žemės įsigijimo išimties, kada būtų galima valdyti žemės plotą daugiau nei 500 ha, nebūtų susietos nei su viena žemės ūkio šaka, ir tokių išimčių neturėtų būti taikoma jokiais atvejais.

5. DĖL GYVULININKYSTĖS SEKTORIAUS:

Situacija Lietuvos pieno sektoriuje sudėtinga – ūkininkai sparčiai mažina karvių bandas bei traukiasi iš pieno gamybos. Per 2019 metus ir iki šių metų spalio mėn. melžiamų karvių skaičius Lietuvoje sumažėjo 27,20 tūkst. (5,8 proc.), ūkių, laikančių karves, skaičius (per minėtą laikotarpį) sumažėjo 9,8 tūkst. (13,8 proc.). Toks traukimas kelia didžiulę grėsmę Lietuvos pieno sektoriaus išlikimui. Gyvulių tankumas Lietuvoje nusirito iki 0,19 SG/ha nuo 2005 metais buvusio 0,46 SG/ha, o ES priimtinas tankumas – 1,7 SG/ha.

Todėl gyvulininkystę tebelaikant prioritetine Lietuvos žemės ūkio šaka **REIKALAUJAME**:

- 5.1. Negriežtinti aplinkosauginių, mėšlo ir srutų tvarkymo, kvapų ir kitų perdėtų reikalavimų gyvulininkystei.
- 5.2. Atsisakyti gyvulininkystėje būtino išteklių – vandens apmokestinimo.
- 5.3. Nepritariame susietosios paramos už pieninių veislių bulius panaikinimą ir reikalaujame didinti susietosios paramos už pienines karves dydį iki maksimalaus leistino ES teisės aktais.
- 5.4. Dalyvaujant projektuose pagal Lietuvos kaimo plėtros 2021 -2027 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sritį „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ būtina supaprastinti įgyvendinimo taisykles, statant fermas iki 100 SG ir nereikalauti aplinkos vertinimo kriterijų bei parengti tipinius tvartų projektus, kurių nereikėtų iš naujo derinti, svarbu sudaryti palankias sąlygas pieno ūkio fermos projekto parengimui ir derinimui.
- 5.5. Kompensuoti 50% seksuotos spermos ir genominių tyrimų kainos.

5.6. Skatinti grynaveislinių, pieninių, mėsinių galvijų veisimą.

6. DĖL GRŪDU SEKTORIAUS:

- 6.1. **REIKALAUJAME** peržiūrėti grūdų supirkimo standartus taikomus Lietuvoje ir suderinti juos su europine praktika. ES grūdų drėgmės bazinis rodiklis 14,5 %, tuo tarpu Lietuvoje reikalaujama 14 %.
- 6.2. Baltyminiai augalai yra vertingi keleriopai. Jie kaupia organinį azotą dirvoje, todėl yra geras priešsėlis ir mažina mineralinių trąšų poreikį, dėl to baltyminių kultūrų auginimas yra draugiškesnis aplinkai. Neginčytina baltyminių augalų svarba maistui ir pašarams. Auginant baltymines kultūras Lietuvos klimatinėmis sąlygomis, nepavyksta pasiekti aukšto rentabilumo, todėl jų auginimas turi būti remiamas ir skatinama sėjomainoje auginti didesnius plotus. **SIŪLOME** baltyminių augalų plotams skirti didesnes tiesiogines susietąsias išmokas. Skatinti ir remti maistui ir pašarams naudoti vietoje išaugintą baltyminių augalų produkciją, nes tai mažintų gamyboje paliekamą CO₂ pėdsaką, dėl trumpesnės maisto grandinės būtų paprasčiau kontroliuojama (maistinių ir pašarinių) žaliavų kokybė ir produktai neturėtų GMO.
- 6.3. **SIŪLOME** Valstybei visokeriopai remti ir skatinti grūdų perdirbimą Lietuvoje ir sudaryti sąlygas žemdirbiams patiems būti grūdų perdirbimo dalininkais. Augalininkystės ūkiams, auginantiems grūdus, žiniasklaidoje ir net institucijose žeriami priekaištai, kad žemdirbiai užaugina kelis kartus daugiau produkcijos, negu reikia Lietuvai, neva todėl teršiamos ir alinamos dirvos, o grūdai eksportuojami į tolimas šalis, neva tarša lieka Lietuvai, o grūdų, kaip žaliavos, eksportas sukuria mažą pridėtinę vertę, todėl niekam iš to nėra naudos. Tokie išvedžiojimai ir kaltinimai yra nepagrįsti. Grūdų auginimas ir eksportas duoda pajamas ne tik žemdirbiams, bet ir daugeliui žemės ūkį aptarnaujančių įmonių darbuotojų, Valstybės biudžetui. Be to, grūdų eksportas reikšmingai prisideda prie Valstybės eksporto-importo balanso gerinimo.

7. DĖL EKOLOGINIŲ ŪKIŲ:

- 7.1. **REIKALAUJAME**, kad ekologinio ūkininkavimo taisyklės (pakeitimai) būtų paskelbtos likus ne mažiau 6 mėn. iki deklaravimo pradžios. Ekologinio ūkininkavimo taisyklių pakeitimai, griežtinantys veiklą, negalimi prasidėjus deklaravimui ar po deklaracijų pateikimo.
- 7.2. **PRAŠOME** sudaryti galimybes ekologiškai ūkininkaujantiems dalyvauti ir kitose „Agrarinės aplinkosaugos“ programose.
- 7.3. **REIKALAUJAME** suvienodinti sertifikavimo įstaigos „Ekoagros“, ES reglamentines ir NMA paramos ekologiniams ūkiams taisykles ir reikalavimus.

8. DĖL DIDELIO NEPALANKUMO IR MAŽIAU PALANKIŲ ŪKININKAVIMUI VIETOVIŲ:

- 8.1. **SIŪLOME** atstatyti Lietuvos nenašių žemių žemėlapi, kuris buvo pakeistas vienašališkai, neatsižvelgus į socialinių partnerių pastabas ir neradus visoms pusėms priimtino sprendimo. 2018 m. įgyvendinus mažiau palankių ūkininkauti vietovių reformą, taikant vieningą ES metodiką, Lietuvos 27 seniūnijos neatitiko naujosios vietovių su dideliais gamtiniais trūkumais klasifikacijos reikalavimų ir iškrito iš paramos schemos, motyvuojant, kad našumo balai Europoje neapibrėžia žemės kokybės.
- 8.2. **SIŪLOME** didelio nepalankumo vietovėse SG 1 ha skaičiuoti kaip 0,20 sutartinio gyvulio.

9. DĖL DARŽININKYSTĖS IR SODININKYSTĖS SEKTORIAUS:

- 9.1. PRAŠOME** sudaryti sąlygas lengviau įdarbinti Lietuvoje darbuotojus iš trečiųjų šalių, įtraukiant į sudaromą Užimtumo tarnyboje trūkstamų profesijų sąrašą ir būtinas žemės ūkio profesijas. Tokio įdarbinimo problema aktuali ir kitiems darbo rankoms imliems sektoriams.
- 9.2.** Dėl vis siaurėjančio augalų apsaugos produktų spektro Lietuvoje tampa sudėtinga, o kartais jau ir neįmanoma apsaugoti sodus nuo ligų ar užauginti kai kurias daržoves. Nauji augalų apsaugos produktai rinkoje taip greitai neatsiranda, todėl **PRAŠOME** prieš priimant tam tikrų produktų naudojimo draudimus aptarti tai tiek su žemdirbiais, tiek su mokslininkais, tiek su augalų apsaugos produktų tiekėjais ir pasiūlyti ūkininkams ne mažiau efektyvius alternatyvius produktus.
- 9.3. PRAŠOME** Aplinkos ministeriją išspręsti paviršinio ir požeminio vandens išteklių naudojimo bei skaidžių biologinių atliekų tvarkymo klausimus daržininkystės ūkiuose, t.y.:
- 9.3.1.** Iš esmės peržiūrėti ir spręsti daržovių augintojų paviršinio ir požeminio vandens poreikius, ypač ten, kur dabartiniai vandens naudotojai nesudaro galimybių augintojams išgauti vandenį laistymui, taip pat parengti naują Paviršinių vandens telkinių naudojimo vandeniui išgauti tvarkos aprašą ir gręžinių vandens naudojimo sąlygų aprašą bei sudaryti geresnes sąlygas palaistyti daržoves, kai joms trūksta drėgmės.
- 9.3.2.** Parengti atskirą tvarką po daržovių ir vaisių plovimo bei skutimo susidariusioms nuotekoms ir dumblui tvarkyti. Šios nuotekos negali būti traktuojamos pavojingomis atliekomis, o organika privalo būti sugrąžinta į žemę, netikslinga ją vežti į nuotekų tvarkymo įmonę. Šiuo metu augintojai yra baudžiami už šių atliekų paskleidimą savo laukuose, nors vandens išteklių tausojimas yra bendra Europos Sąjungos kryptis.
- 9.4. PRAŠOME** sukurti kompensavimo priemones nukentėjusiems nuo COVID-19 pandemijos dėl prarastos produkcijos pardavimų rinkos ir sumažintų produkcijos supirkimo kainų.

10. DĖL SAUGOMŲ PAUKŠČIŲ IR MIŠKO ŽVĖRIŲ DAROMOS ŽALOS:

RAGINAME LR Seimą ir Vyriausybę grįžti prie saugomų laukinių paukščių daromos žalos atlyginimo klausimo. Pavasarinės ir rudeninės migracijos metu paukščių pulkai sunaikina dalį derliaus lauke, kuriame nusileidžia pailsėti. Jų baidymas rezultatų neduoda, nes tokiu atveju paukščiai nusileidžia kito ūkininko lauke ir problemos baidymas visiškai nesprenžia, o bendras žalos mastas išlieka toks pats ar net didesnis. Jei valstybė nusprendžia saugoti vieną ar kitą laukinės faunos rūšį, tai negali būti atliekama ūkininkų sąskaita.

11. DĖL KELIŲ BŪKLĖS:

REIKALAUJAME užtikrinti reikalingą finansavimą kaimų vietiniams keliams tiesti, rekonstruoti, kapitališkai remontuoti.

12. DĖL MOKYMU ŪKININKAMS:

- 12.1. SIŪLOME** sudaryti sąlygas patiems ūkininkams rinktis mokymus, kurių jiems reikia ir patiems teikti paraiškas už tokių mokymų dalinį kompensavimą. Taip būtų efektyviau ir gerokai

naudingiau panaudojamos žemdirbių švietimui skirtos lėšos ir mokymus organizuojančios įstaigos labiau pasistengtų dėl teikiamų mokymų kokybės.

- 12.2.** Kita su žemdirbių švietimu susijusi problema – mokslo žinių pritaikymas žemės ūkyje, kai patys mokslininkai, ieškodami kaip jiems užsidirbti ir pragyventi, verčia žemdirbius dalyvauti įvairiuose eksperimentiniuose tyrimuose, kurių nauda dažnai yra tik paviršutiniška. Vykdam projektus biurokratiniai įsipareigojimai atima gerokai daugiau laiko, o esminiams tyrimams laiko lieka labai mažai. **SIŪLOME** sumažinti tokių biurokratinių įpareigojimų abiem pusėms našta, labiau koncentruojantis į mokslo ir inovacijų projektuose rezultatus. Tik taip pasieksime, jog žemdirbiai bus suinteresuoti ieškoti konkrečios pagalbos mokslo žinių ir sukauptos praktikos abipuse nauda.

13. DĖL KITŲ PROBLEMŲ:

- 13.1. PRAŠOME** spręsti karinės tarnybos problemą, kuomet jauni ūkininkai, kaip ir kiti LR piliečiai, atlikę privalomąją karo tarnybą, yra šaukiami į mokymus, kurie dažniausiai sutampa su sėjos ir javapjūtės laiku. Į dar blogesnę padėtį patenka turintys gyvulininkystės ūkius ir ūkininkaujantys vieni. Suprantame piliečių indėlio į krašto gynybą svarbą, tačiau manome, kad ir KAM galėtų atsižvelgti į žemės ūkio darbų ciklus ir nežlugdyti ūkių dėl karinių mokymų.
- 13.2. PRAŠOME** ūkininkams sudaryti galimybę gauti kompensavimą už patirtas išlaidas samdant žmones ūkio priežiūrai, kai dėl COVID pandemijos ūkininkas ir jo aplinka negali pasirūpinti ūkiniais gyvuliais. Gyvulininkystės ūkių šeimininkai vis dažniau susiduria su tokia situacija, kai suserga visi šeimos nariai, turi gydytis ir izoliuotis, o ateiti ir prižiūrėti ūkio gyvulius nėra kam. Ypač tai aktualu šeimos ūkiams.
- 13.3. REIKALAUJAME** peržiūrėti galiojančią tvarką dėl kompensacijos už energetikų naudai nustatytus servitutus, įpareigojant elektros tinklų operatorių kasmet mokėti žemės savininkams patiriamą žalą dėl elektros stulpų jų žemės sklypuose. Vienkartinė kompensacija nepadengia nuostolių atsirandančių dėl ūkininkavimo galimybių ribojimo.
- 13.4. RAGINAME** neatidėlioti ir peržiūrėti 2020 m. liepos 8 d. priimtą LR Vyriausybės nutarimą Nr. 763 ir užtikrinti adekvačius Registrų centro teikiamų paslaugų įkainius.

14. DĖL ŽEMDIRBIŲ SAVIVALDOS ASIGNAVIMU IŠ BIUDŽETO

REIKALAUJAME, kad visoms Lietuvoje veikiančioms žemdirbių savivaldos organizacijoms būtų sudarytos vienodos sąlygos gauti valstybės rėmimą arba tokio finansavimo neskirti nei vienai.

Raginame Lietuvos Respublikos atsakingų institucijų vadovus atsižvelgti į šiuos Lietuvos ūkininkų sąjungos siūlymus ir tikimės vaisingo bendradarbiavimo bei palankaus problemų sprendimo. Reikalui esant, pasiliegame teisę panaudoti visas įstatymais numatytas priemones, kad būtų apginti ūkininkų interesai ir įgyvendinti jų teisėti lūkesčiai.